

Posudek bakalářské práce

FHS UK Praha

Název práce: Participace subkultury skinheads: Občanská participace vs. radikalismus

Studující: Lucie Hrušková

Vedoucí práce: Magdaléna Šťovíčková Jantulová

Cílem práce studentky Lucie Hruškové, který prezentuje v úvodu práce (s.7), je porozumět způsobům participace jedné z frakcí, která se vyskytuje v rámci subkultury skinheads, a to ne-rasistickým skinheads. Přičemž subkultura skinhead je v této práci chápána a zkoumána jako hnutí se zaměřením na jejich aktivity v kontextu občanské společnosti. Studia občanské společnosti se ne často zaměřují na skupiny jako skinheads (či Ku Klux Klan, Mafie, atd.) přesto, že tyto skupiny mohou být charakteristické např. hustšími, osobnějsími sociálními sítěmi, než ty skupiny, které jsou častěji součástí analýzy studií občanské společnosti. V post-komunistických státech jsou skupiny skinhead považovány řadou výzkumníků za nejnebezpečnější součást tzv. ne-občanské (uncivil) společnosti/hnutí, jsou považováni za hrozbu pro demokracii, zejména pokud jde o občanská práva menšin. Na druhé straně výzkumníci upozorňují, že je důležité nedémonizovat všechny frakce těchto hnutí, které jsou součástí organizované občanské společnosti. Proto oceňuji volbu tématu Lucie, jež má potenciál přinést zajímavé poznatky v kontextu studií občanské společnosti.

V rámci teoretické části práce se studentka postupně snaží o představení jednotlivých teoretických východisek zvoleného tématu. První část je věnována samotnému hnutí Skinheads, v další části je diskutováno zda a v jakém kontextu je možno nahlížen na Skinheads jako na hnutí, potažmo subkulturu. V poslední části je věnována pozornost vybraným teoretickým východiskům v rámci studia občanské společnosti jako je definice samotné ne/občanské společnosti, občanské participace, atd. Teoretická část práce na jedné straně poskytuje studentce, i když omezený, kontext pro další empirické zkoumání a interpretaci dat. Na druhé straně je zdrojem určitých otázek. Např. proč jsou v práci Skinheads označováni jako subkultura a ne jako hnutí? Proč je využíván koncept radikalismu a ne koncept ne-občanské společnosti pro interpretacích identifikovaných forem participace? K této části práce je potřeba dále také uvést, že je zpracována převážně s využitím relevantní, ale jen české odborné literatury.

Pro svůj empirický výzkum si studentka zvolila vhodně kvalitativní výzkumnou strategii a její volbu zdůvodnila s využitím metodologické literatury. Také účelový výběr vzorku získaný s využitím sněhové koule je možno považovat za dobře zvolený. V průběhu realizace výzkumu si Lucie reálně uvědomila, že mé upozornění na počátku výzkumu, že sběr dat vzhledem ke zvolené skupině aktérů nemusí být snadný, se potvrdilo. Její vzorek proto není zcela rozsáhlý. Charakteristiky vzorku jsou v metodologické části práce však popsány (s.22), škoda jen, že studentka tyto charakteristiky (tzn. aktivně participující muži hlásící se k ne-

rasistické frakci skinheads) promítla jen do upřesnění výzkumného cíle v úvodu práce a do úvodu závěru, ale již ne zcela do dalších částí práce. Vzhledem k ne zcela rozsáhlému vzorku se studentka rozhodla využít i další zdroj dat - mimo rozhovorů – a to dokumenty, např. texty písní či tištěné materiály, které byly vydány skupinami, ve kterých narátoři participují. V metodologické části však postrádám bližší informace, jak byly tyto dokumenty analyzovány. Proto prosím, o upřesnění u obhajoby. Ocenitelné je, že (i když jen v omezeném rozsahu, tak přesto) studentka řešila některé etické aspekty výzkumu a to především bezpečnost narátorů.

Část věnovaná prezentaci výsledků empirického výzkumu je pak členěna do dvou částí dle typů participace, které studentka identifikovala v rámci analýzy dat: participaci v rámci subkultury a participace mimo ni. Vyjma popisu identifikovaných forem participace se studentka zaměřuje také dále na interpretaci funkcí popisovaných forem participace s využitím odborné literatury. Tyto části práce považuji za zdařilé. Obecně úroveň prezentovaných závěrů je však bohužel kolísavá. Jsou pasáže, kde se studentce srozumitelně, detailně daří prezentovat své interpretace, jak s využitím samotných dat z rozhovorů a dokumentů, tak z odborné literatury. Není tomu tak však v celé části a tak čtenáře napadá řada otázek. Namátkou - v kontextu studia občanské společnosti – zda popisovaná participace spojená s fotbalem patří do kontextu tématu práce, které se zaměřuje na formy participaci jedné z frakcí hnutí skinheads. Jistě hlubší diskusi by si v závěru práce zasloužila interpretace forem participace s využitím konceptu občanské a ne-občanské participace.

S jazykovou a formulační úrovní práce studentka „válčila“ po celou dobu psaní. Přesto, že konečný výsledek ještě stále nedosáhl ideální podoby bakalářské práce a řada neobratných formulací vede k nepřesnostem a nejasnostem, ráda bych z pozice vedoucí práce ocenila snahu studentky text v průběhu přepracovávat, dopracovávat.

Vzhledem k výše uvedenému, práci doporučuji k obhajobě, navrhuji hodnotit známkou dobře.

V Praze 2.9.2019